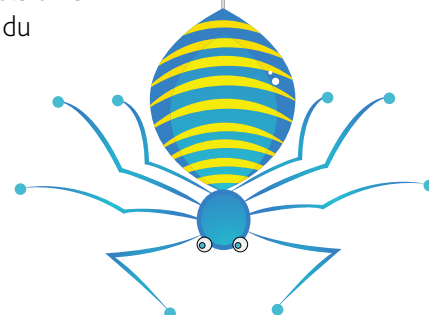

Sritis ir tikslai:

- Klausia atsimena 2 daiktus, esant skirtingam lingvistiniam kontekstui:
  - būdvardis + daiktavardis,
  - daiktavardis + veiksmažodis,
  - daiktavardis + daiktavardis.

Veikla

Ši savaitė skirta ištyrinėti vaiko galimybes už komforto ribų ir apriboti kasdieninę veiklą bei nuspėjamą jo aplinką. Atėjo laikas pamatyti, ar vaikas supranta du elementus, vykstant pokalbiams ir įvykiams. Svarbiausia vaikui – suteikti galimybę suvokti du svarbius elementus be paskatinimo klausyti ir be jūsų suteikiamų kontekstinių užuominų. Tai galima atlikti dviem būdais: galite įsivaizduoti vaiko žinomą žodyną, sąvokas ir per dieną pasinaudoti įvykiais, kurie leidžia patikrinti vaiko dviejų daiktų atmintį. Taip pat galite iš anksto nukreipti veiksmus, ką norite patikrinti, ir sudaryti aplinkybes parodyti vaiko galimybes.

Būdvardis + daiktavardis

- Paprašykite vaiko atnešti savo rūbus, nors jis ir apsirengęs: dryžuotus marškinius, šortus.
- Kai einate pasivaikščioti, stebėkite, ar vaikas gali pamatyti bauginantį gyvūną, draugišką žmogų, didžiulį sunkvežimį.

Daiktavardis + veiksmažodis arba veiksmažodis + daiktavardis

- Parke vaidinkite gyvūnus: šliaužianti gyvatė, šuoliuojantis arklys, lipanti koala.
- Per dieną paprašykite vaiko pakudenti kūdikį, pabučiuoti tėtį, apkabinti meškiuką ir kt.

Daiktavardis + daiktavardis

- Žaiskite žaidimą: „Man reikia“ ir liepkite vaikui atnešti jums du daiktus.
- Eikite apsipirkti ir leiskite vaikui atnešti du daiktus pagal sąrašą: „Mums reikia obuolių ir bananų“.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Triukšmingoje aplinkoje suvokia žinomus žodžius ir frazes.

Veikla

Ši savaitė skirta apibendrinti jūsų vaiko įgūdžius ne namų aplinkoje arba mažiau žinomoje aplinkoje, kai klausymosi sąlygos yra sudėtingesnės. Per pastaruosius keletą mėnesių galbūt jūs gerai viską darėte, ir dabar jūsų vaikas gali pasiekti visus savo tikslus vienareikšmėse situacijose, kai nėra namuose. Jei dar nepatikrinote, tai dabar tinkamas laikas užtikrinti, kad jis gali suvokti tai, ką sakote, net jei esate triukšmingoje parduotuvėje. Jeigu dalyvaujate žaidimų aikštelėje ar einate į tam tikrus užsiėmimus, atkreipkite dėmesį, ar vaikas domisi jumis ir suvokia žinomas sąvokas ir kalbą, nors ir yra triukšminga aplinka.

Nuspėjamas turinys

Paprašykite vaiko apsiauti arba nusiauti batus, kai išeinate arba grįžtate.
 Paprašykite vaiko pasakyti „Ačiū“, kai jis kažką gauna.
 Paprašykite vaiko pasakyti „Labas“ arba „Viso gero“, kai ateinate ar išeinate.
 Paprašykite vaiko asmeniui kažką paduoti.

Nenuspėjamas turinys

Paprašykite vaiko padainuoti dainą, kol jis yra užimtas.
 Paprašykite vaiko pasiūsti oro bučinį, kai jis yra užimtas.
 Paprašykite vaiko atnešti rankinę ar raktus, net jei ir nesate pasiruošę išeiti.
 Paprašykite vaiko kažkam ką nors paduoti, nors to žmogaus ir nėra ten.

Data	Ką jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Naudoja vis daugiau žodžių, bendraujant su šeimos nariais.
- Naudoja žodžius aplinkos reguliavimui ir poreikių tenkinimui.

Veikla

Jūs buvote pagrindinis mokytojas ir bendraujantis asmuo savo vaikui, pradedant šią programą. Jūs ir jūsų vaikas, be abejo, suformavote labai sėkmingą bendravimo partnerystę, ir jūs tikriausiai geriau nei kas kitas, suprantate savo vaiką, taip pat, kaip ir jis jus. Tačiau per visas šias veiklas jūs buvote skatinami užtikrinti, kad vaikas gali suprasti kitus žmones, kaip ir jie gali suprasti jūsų vaiką. Ši savaitė yra jūsų galimybė patikrinti, kaip gerai vaikas naudoja savo kalbą su kitais šeimos nariais.

Jūsų šeimos nariams neįprasta būti nuošalyje ar bendrauti paprastesniu lygmeniu. Kai tik šeimos nariai ras sėkmingą būdą, kaip reikia bendrauti su vaiku, jie supras, kad sunku grįžti į ankstesnę situaciją. Šią savaitę stebėkite vaiko bendravimą su visais (artimiausiais ir rečiau matomais) šeimos nariais:

- Ar jis naudoja žodžius ir kalbą su visais vienodai?
- Ar jis linkęs daugiausia naudoti gestus, kai bendrauja su broliais ir seserimis ar savo bendraamžiais?
- Ar kiti šeimos nariai supranta jo kalbą?
- Ar jis naudoja trumpesnes frazes ar mažiau žodžių su ne taip gerai pažįstamais žmonėmis?

Vaikai dažnai mažiau bendrauja, kai bendrauja su mažiau pažįstamais žmonėmis. Jūsų vaikas visuomet gali naudoti balsą ir žinomus žodžius, paprašydamas maisto ir gėrimų, tačiau gali grįžti atgal ir pradėti naudoti gestus su tais žmonėmis, kurie neturi tiek daug pasitikėjimo. Geriausias būdas pagerinti abi bendravimo puses – tai palengvinti sąveiką. Parodykite šeimos nariams tokią kalbą, kurią vaikas gerai supranta ir tada skatinkite vaiką naudoti kalbą, kurią žino. Jums gali prireikti palengvinti bendravimą tarp vaiko ir kiekvieno šeimos nario tam, kad turėtumėte pakelti jų lūkesčių lygį ir parodyti vaikui, kad jis turi naudoti savo žodžius su visais.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

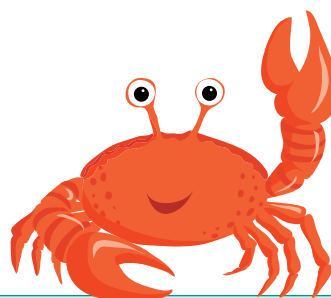
- Tikslus visų žinomų nosinių garsų /m/, /n/, ir garso /v/ tarimas naujuose žodžiuose ir frazėse.

Veikla

Jūsų vaikas be didelių sunkumų žinomuose žodžiuose taria nosinius garsus. Taip yra todėl, jog praėjusių savaitių metu į šias fonemas atkreipėte dėmesį. Dabar jis turėtų pajėgti išmokti naujus žodžius, automatiškai įtraukti ir tarti nosinius garsus. Šią savaitę klausykite, siekdami užtikrinti, ar jis naudoja nosinius garsus, kai mokosi naujų žodžių. Jūs taip pat galite pateikti keletą konkrečių veiklų, supažindinant su naujais žodžiais, kuriuose yra nosinių garsų. Šiuos žodžius ir veiklas galite rasti „Kalbos garsų“ programoje 29–32 p.

Veiklos

- Su močiutės ir mamos pagalba gaminkite įvairiausių maistą: mišrainę, sumuštinis; kepkite mėsą, lupkite morkas, berkite miltus, muškite kiaušinius ir t.t. Konstruokite, pieškite, lipdykite įvairiausius namus, mašinas (didelius, mažus, naujus).
- leškokite daiktų, kurie turi /m/ ir /n/ garsus ir yra visose žodžių padėtyse (pradžioje, viduryje, pabaigoje).
- Išeikite pasivaikščioti po mišką ir patyrinėkite vabalus, vorus, varles.
- Ant spalvotų virvelių verkite rutuliukus ir pagaminkite po vėrinį visiems šeimos nariams.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

1. Savaitės pasaka: Richard Powell and Peter Curry, „Kištutis nori mamytės“ („Bunny Wants Mummy“). *Treehouse Children's Books. Summerset, 2006.*

- Tai puiki, interaktyvi knyga. Mažas kištutis pametė mamytę ir įvairiausiose vietose jos ieško. Kištutis keliauja per knygos puslapius, ieškodamas mamytės kitų žvėrelių namuose. Pagaliau ją randa savo namuose. Knyga puikiai tinka, norint plėsti vaiko žodyną, kalbant apie kitus žvėrelius ir jų namus (apuokai – lizdai medžiuose, žuvys – upės, karvės – laukai arba tvartas).
- Bibliotekoje susiraskite knygų apie gyvūnus ir jų gyvenamąsias vietas. Kiekvienas gyvūnas turi savo namus. Net tvarto gyvūnai turi skirtingus namus: kiaulės – kiaulidę, arkliai – arklidę, vištos – vištidę ir t.t.
- Pasivaikščiokite parke ar savo pačių sode ir nustebsite, kiek gyvūnų namų rasite. Atkreipkite dėmesį į skruzdelyną, paukštelio lizdą, kurmio išraustą tunelį žemėje ir t.t.
- Kalbėkitės apie namus ir kur jūs gyvenate. Lyginkite su draugais, giminaičiais ir panašiai.

2. Savaitės eilėraštukas: „Mažoji musytė“

Žodžiai:

„Valgyt panoro musė muselė,

Cukrų ji mėgo labai.

Voras – nedoras.

Ėjo pro šalį,

Musę išbaidė jisai“.

- Štai ir dar vienas tradicinis eilėraštukas jums ir jūsų vaikui. Mažoji musytė suteiks jums galimybę įsitikinti, ar vaikui pavyks pasiekti šios savaitės kalbos tikslus. Mokysime jį dviejų naujų žodžių su /m/ – musė ir mėgo. Tai yra dar vienas smagus būdas parodyti vaikui besirimuojančius žodžius, kurie yra svarbi raštingumo dalis.
- Šiuos eilėraštukus galite rasti daugybėje vaikiškų knygelių ir parodyti vaikui paveikslėlius. Taip padėsite jam išaiškinti eilėraščio reikšmę.
- Ant virvutės prisikabinkite plastikinį vorą, pasiimkite dubenėlį, cukraus, mažą suoliuką, ant kurio galėtumėte prisėsti, ir galite suvaidinti visus eilėraščio veiksmus drauge su vaiku. Keiskitės vaidmenimis, abiems bus smagu dalintis ir bėgioti priartėjus vorui.
- Vaidinant nufotografuokite keturis skirtingus eilėraštuko įvykius: sėdi, valdo, ateina voras, musė bėga. Tai bus šaunus veiklos puslapis jūsų „Garsų knygutėje“.
- Šią savaitę pridėkite keletą naujų puslapių į „Garsų knygutę“. Į juos sudėkite visus sugalvotus eilėraštukus.

